

Таблиця 1

**Підготовка та підвищення кваліфікації працівників
на підприємствах України (за [5])**

	Частка від облікової кількості штатних працівників, %		
	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Навчено новим професіям	2,0	1,9	1,8
Підвищено кваліфікацію	9,5	9,9	9,4

Таким чином, проблеми ПР персоналу набувають особливої гостроти в Україні. Для позитивних змін вважаємо необхідним: 1) вдосконалення законодавчих засад ПР в Україні; 2) подолання формалізму в питаннях ПР, невиправданої економії на підготовці конкурентоспроможного персоналу; вдосконалення колективних договорів на підприємствах в частині передбачення витрат на цілі ПР; 3) формування дієвих стимулів для персоналу для створення високої мотивації до постійного ПР; 4) розробку та запровадження на рівні держави системи заохочень для тих підприємств, які модернізують виробництво, робочі місця одночасно з організацією професійного розвитку персоналу.

1. Савченко В.А. Розвиток персоналу: підручник / В.А. Савченко. – [2-е вид., перероб і доп.]. – К. : КНЕУ, 2015. – 505 с.
2. Савченко В.А. Управління розвитком персоналу : навч. посіб. / В.А. Савченко. – К. : КНЕУ, 2002. – 351 с.
3. Закон України «Про професійний розвиток працівників» № 4312-VI від 12 січня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>.
4. Семикіна М.В. Система професійного навчання робітничих кадрів: сутність, проблеми розвитку, напрями вдосконалення / М.В. Семикіна, А.А. Орлова // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Екон. науки. – 2012. – Т. 2. – № 6. – С. 55–59.
5. Статистичний щорічник України за 2014 рік / Держ. служба статистики України. – К. : Консультант, 2015. – 585 с.

Петіна О.М., Гончарова Н.В.,
Кіровоградський національний технічний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ

Затяжна економічна криза обумовила суттєву трансформацію економіки України, спричинила зміни у сфері праці та зайнятості населення. Закриття неефективних робочих місць, спад виробництва, зниження обсягу інвестицій призвели до скорочення попиту на робочу силу. Ситуація, що склалася останнім часом на українському ринку

праці, є напруженою і характеризується тенденцією до погіршення. Важливість цієї проблеми за сучасних умов невинно зростає, зважаючи на негативну демографічну структуру зайнятості, яка характеризується зростанням частки працівників старшого віку та необхідністю активного залучення до трудового процесу молоді. Тому надзвичайно актуальною є розробка механізму стабілізації зайнятості молоді, надання їй допомоги в адаптації до ринку праці та вивчення питань пов'язаних з проблемами працевлаштування.

Проблеми зайнятості молоді є теоретичною основою досліджень таких вчених, як: Е.М. Лібанова, М.В. Семикіна, О.А. Грішнова, В.В. Онікієнко, М.І. Хмелярчук, О.О. Яременко та ін. Проте розробка дієвих заходів, методів і механізмів розширення сфери зайнятості молоді актуалізує необхідність дослідження цієї проблематики та розробки науково-обґрунтованих рекомендацій.

Метою дослідження є визначення ключових проблем у сфері молодіжної зайнятості та розробка практичних рекомендацій по усуненню зазначених диспропорцій.

Немає жодних сумнівів, що молоді спеціалісти є гордістю, надією та опорою будь-якої держави, але якщо ця «опора» не має соціальної захищеності, то «невлаштованість» молоді перетворюється в численні проблеми і загрози економічній стабільності та соціальній безпеці країни. Серед негативних наслідків безробіття молоді доцільно виокремити посилення криміногенної ситуації в країні (розквіт алкоголізму та наркоманії, поширення захворюваності, скорочення тривалості життя, зростання кількості суїцидів, збільшення смертності, зростання кількості правопорушень). Непослідовна, безсистемна політика у сфері соціального захисту молоді призводить до посилення відтоку молодих талановитих фахівців у більш розвинені країни, процвітання тіньового сектору економіки, зниженню зацікавленості в одержанні вищої освіти. Поглиблення бідності та зниження бюджетів молодих родин призводить, у свою чергу, до зниження народжуваності та зростання кількості дітей-сиріт.

За даними Міжнародної організації праці, останнім часом кількість безробітних у світі серед молоді віком 15–24 років зросла, сотні мільйонів молодих громадян працюють, але живуть на межі зuboжіння. Щоб забезпечити повну реалізацію трудового потенціалу молоді в світі, необхідно створити принаймні 400 млн. робочих місць. Експерти МОП відзначають, що серед молоді вірогідність стати безробітними в три рази вища, ніж серед дорослої частини населення [1]. Ці висновки поширюються й на ситуацію в Україні, про що свідчить динаміка економічної активності та безробіття серед молоді,

розрахована за даними Державної служби статистики України. Так, рівень зайнятості молоді України віком 15–24 років у 2015 р. складав 28,2% загальної чисельності населення відповідної вікової групи. Рівень безробіття молоді цієї вікової категорії у тому ж році становив 22,4% [2]. Поділяємо думку фахівців Фонду ім. Фрідріха Еберта, які стверджують: «Якщо ми не працевлаштуємо молодь, ми втратимо ціле покоління» [3].

Переконані, що розв'язати проблеми молодіжної зайнятості в Україні можна тільки шляхом цілеспрямованих систематизованих і скоординованих дій. При цьому держава повинна забезпечити молоді соціальну стабільність та захищеність шляхом корегування політики у сфері працевлаштування, перегляду і розробки законодавчої бази, своєчасного фінансування державних програм молодіжної зайнятості.

Необхідна також суттєва перебудова діяльності вітчизняних ВНЗ. Так, випускник повинен мати чітку професійну спрямованість і бути впевненим у сфері прикладання своїх знань на ринку праці. Сучасний ВНЗ, у свою чергу, має бути спрямований не на набір великої кількості студентів, а на їх випуск, тобто на базі будь-якого сучасного ВНЗ повинна працювати спеціальна маркетингова служба студентів-випускників задля їх майбутнього працевлаштування, забезпечення стійких зв'язків з підприємцями-роботодавцями, організації курсів додаткової освіти, підвищення кваліфікації тощо. Органи місцевої влади повинні сприяти створенню достатньої кількості державних та комерційних закладів, які забезпечать працевлаштування молодих спеціалістів; проводити постійний моніторинг діяльності служб зайнятості; забезпечувати тісний взаємозв'язок у системі «місцеві органи самоврядування – ВНЗ – ринок праці»; приймати участь у формуванні державного замовлення для ВНЗ; стимулювати роботодавців щодо зростання кількості молодих фахівців на підприємствах. Зрозуміло, що система заходів щодо зниження рівня безробіття молоді не обмежується наведеним переліком, адже існує безліч напрямів стабілізації ситуації, що склалася на молодіжному ринку праці. Комплексний підхід до розв'язання проблеми, дозволить досягти певних позитивних зрушень у сфері працевлаштування молоді в Україні.

1. Офіційний сайт Міжнародної організації праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ilo.org>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
3. Безробіття серед молоді в Європі – питання обговорення Літньої школи в Литві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pon.org.ua/novyny/2429-bezrobittya-sered-molodi-v-yevropipitannya.html>.
